Ч. 50 (13.595). Львів, неділя 25. лютого 1934. Opłata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

О. д-р М. Нагорянський — апостольським адміністратором на Лемківщині.

КАП подає з Ватикану такий комунікат:

„Маючи на увазі запевнити населенню Лемківщини найкращі умовини релігійної опіки й допомоги, Апост. Столиця рішила склати для тої частини краю апостольську адміністрацію. Щоби конкретно устійнити і ввести в життя таку установу, була переведена виміна поглядів поміж Ап. Столицею і польським урядом. Таку апостольську адміністрацію створив декрет Святої Конгрегації Східньої Церкви „Quo aptius consularet" з дня 10. ц. м.

Першим апостольським адміністратором, залежним безпосередньо **від Святої Столиці,** іменований **о. Микола Нагорянський,** нинішній військовий декан греко-катол. обряду, який **буде резидувати в Риманові."**

*

Таким робом закінчився рух, викликаний москвофільськими менерами, які рішили були використати „конюнктуру" та вирвати з перемиської епархії Лемківщину, щоби паралельно проводити на Лемківщині роботу в двох напрямках: пропагувати з цілою енергією російське православіє та „відукраїнщувати" тамошню греко-католицьку церкву. Їхні заходи, як відомо, скінчилися тільки частинним успіхом. Лемківщина не стала окремою дієцезією, не має окремої духовної семинарії, ані теж не є прилучена до ніякої польської (римо-католицької) епархії, як це пробував пропагувати краківський „Курерок". Місцем постійного осідку апост. візитатора не стала теж Криниця, нинішній центр усіх москвофільських затій, лише Риманів. Яке буде розмежування впливів апост. візитатора й перемиської капітули, докладно ще нині не відомо.

Новоіменований апост. візитатор, **о. пралат д-р Микола Нагорянський,** має нині 55 літ, священичі функції виконує 27 літ. Військовим духовником у польській армії є від 1920 року. За свої священичі заслуги відзначений хрестом **„Pro Ecclesia et pontifice"** та титулом папського шамбеляна.

О. д-р Микола Нагорянський є москвофілом старого типу, себто радше культурним, по родинній традиції, ніж політичним. У політичній діяльності ніколи теж ніякої участи не брав. Особисто — людина культурна й делікатна. Від пропонованої йому лемківської мітри кількакратно відмовлявся. Дістав призначення на становище надзвичайно важне та складне, на терені, використовуванім різними групами й одиницями для безпардонної політичної і віроісповідної бротьби. Від орієнтаційного змислу, такту й енергії залежить, чи новий апост. візитатор зуміє той надзвичайно трудний терен опанувати і тамошні відносини злагіднити та дати відпір передусім розхрістаній російсько-православній агітації. Українське громадянство не хоче згори пересуджувати вислідів праці о. д-ра Нагорянського та бажає вірити в його добру волю: не збільшувати горя в українському народі.

Як комуністи представляють революцію у Відні?

Совітські часописи від першої звістки про стрілянину у Відні почали представляти тамошні події як революцію комуністичну, при чому повідомляли, що австрійські соціял-демократи оголосили „невтральність". Колиж заворушення скінчилися побідою уряду, комуністи пишуть нині просто про... зраду соціял-демократів, які їх, комуністів, віддали на поталу фашистам!...

Московські „Ізвестія" поміщують карикатуру якогось Єфімова. Карикатура представляє вояка, що стріляє з гармати до робітничого дому, з якого вікон робітники-комуністи стріляють з рушниць і кидають на вояка ручні гранати. У стіп вояка лежить якийсь „буржуй" та цілує вояцький чобіт. Над буржуєм видніє надпис: „австро-марксизм".

В той спосіб комуністи воюють з соціялістами і відплачують II. Інтернаціоналові за його кокетування „твердині соціялізму".

Пригадуємо, що про літні й осінні події з 1930 року у Східній Галичині совітська преса писала як про повстання комуністів, проти якого українські пани й дідичі закликали польське військо!! Це зветься „етика пролетарської пропаганди".

Про що говорив Іден з Гітлером?

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Міністр Іден висловив перед німецькими журналістами вдоволення зі своїх розмов з урядовими представниками Німеччини. Іден заявив, що його місія полягала на орієнтуванні в становищі континентальних держав супроти англійського пляну. Міністр признав, що цей плян представляє труднощі в прийнятті Німеччиною хочби з приводу летунства. Одначе берлінські переговори усунули неодно непорозуміння і показалися теж цінними з інших причин.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. Берлінський кореспондент „Ле Журналю" стверджує, що розмови Ідена з керманичами німецької політики довели до випрацювання проєкту конвенції, важної на 5 літ, на таких умовинах:

1) Франція, яка не хоче розброїтися, задержала би свої дотеперішні збросння.

2) Німеччина була би уповажнена забезпечитися в офензивну зброю, згідно з вислідами безпосередніх французько-німецьких розмов і з суґґестіями італійського та англійського меморандум.

3) Німеччина дістає притім право до потрібної дефензивної зброї.

4) Справу остаточного повітряного озброєння Німеччини відкладається, одначе Німеччина має право створити повітряну фльоту, зложену з мисливських апаратів і забезпечення протилетунською артилерією. Англія зрікається з домагання від Франції повітряного розброєння у найближчих 5 роках. У тому часі Англія зобовязується не побільшувати своїх повітряних сил.

На думку часопису міністр Іден мав теж порадити Німеччині, щоби згодилася взяти участь в конференції чотирьох держав: Німеччини, Франції, Вел. Британії та Італії. В проєкті конвенції нема ніякої згадки про штурмові формації, тому, що канцлер Гітлер задержав свій первісний, зовсім неґативний погляд.

Австрійські гітлерівці атакують Дольфуса.

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Утворений під протекторатом націонал-соціялістів боєвий союз австрійських німців у Німеччині відбув учора збори, на яких виголошено гострі промови проти уряду Дольфуса. Один з промовців підкреслив, що Німеччина з радістю повитала прилучення Трієсту і Тридента до Італії, тільки інтересованих, зближені до Габіхта були тому противні. Щековсть заявив, що в часі, коли провідники марксистів у віденських боях утікли за границю, австрійські робітники боролися не за марксизм, але в обороні своєї свободи. Хто сіє ненависть, мусить збирати бурю. Уряд Дольфуса і Фея, якому досі ще патронують епископи, мусить потерпіти невдачу, коли спекулює на приєднання робітників до патріотичного фронту. В часі угорської революції в 1848 р. один з катів, ґр. Гайнав вішав невинних, але він був ангелом у порівнанні з убивниками невинних жінок і дітей підчас останніх віденських боїв.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ.

ПРИХИЛЬНИКИ І ВОРОГИ ДЕВАЛЮАЦІЇ ПОЛЬСЬКОГО ЗОЛОТОГО.

Польща пережила дві інфляції і з острахом дивиться тепер на валютові маніпуляції великих і малих держав, не дуже то певна, чи вдасться їй зберегти незрушимість вартости її гроша. Що деякий час декларується уряд у цій справі, відкидаючи можливість зміни дотеперішньої валютової політики. Офіціяльні особи (як прим. рефер. буджету Медзінський і інші) говорять рівночасно про поліпшення господарської ситуації в Польщі, про познаки оживлення руху капіталів, про сильніше довіря у нутрі держави (зріст грошевих вкладів, тощо) і закордоном (нещодавний зріст курсу польських позичок у Нюйорку і в Льондоні, нова позичка 130 міл. зол. у ф-мі „Вестінгавс"). Та разом із тим на наших очах росте **не менше від інфляції грізна в наслідках тіснота гроша,** дефляція. Найновіше перегрупування в урядничих платних також між іншим **не залишиться без впливу на цю тісноту. Звужування буджету — це курс на дефляцію.** І хоч запевнювали з офіційних трибун, що скарб нічого не зискує на „пшешереґованю", проте скарб — як запевняє знову опозиція — зискає на цьому 50 міл. золотих! До того — важне є теж, як ґрупуються заробітки. Чим більше є вони розложені тим краще для нар. господарства, а чим більше зосереджені — тим воно гірше. Тепер платні урядничої маси погіршились, а вищих урядовців поліпшились. Висновки ясні.

Питання „дорогого гроша" виступатиме тим сильніше, чим реальнішою ставатиме справа стабілізації доляра і фунта та чим більше поширюватись буде пришесть грошевої маніпуляції серед держав світу.

Замітним проявом останніх днів є **становище жидів** супроти польського золотого, що відзеркалюється в жидівській пресі, друкованій у жарґоні і в польській мові. „Гайнт" на днях заявився за інфляцією. Жиди, як елемент переважно купецько-промисловий, тратять уже терпець, нервуються і неґодують наслідком „паритетової послідовности" польського уряду. Вони є за поширенням кількости обігового гроша. Торговля і промисл потребує кредитів, менше золоте покриття золотого, — не багато менше, на кілька відсотків, — мовляв — зовсім не пошкодить, а господарський організм дістане нову пайку крови, що його оживить і скріпить.

Як бачимо з того — справа оздоровлення господарства з боку валюти стає вже власністю кругів, що практично заангажовані в господарстві. Очевидно **і спір теоретиків не спиняється.** Проф. Кржижановський від довгого часу є за урухомленням курсу золотого. Його виступи нотували ми вже нераз в „Економічному Огляді", також і січневий виступ у Варшаві. „Елястичність курсу валюти видається нам гідною рекомендації" — сказав він як своє „цетерум цензео". З новіших виступів слід занотувати продевальваційні виступи директора митного департаменту Вл. Фаберкевича в „Курєрі Пор." („Спокуси св. Антонього"), Й. Й. Пелчинського в „Газ. Гандльов-ій" („Чи нові шляхи?") і краківського „Час-у", який з нагоди девалюації чеської корони пише на закінчення своїх міркувань ось-що: „Не знаємо чи чеський експеримент повинні ми наслідувати, але напевно повинні ми його перестудіювати.

Хоч усе жадаємо, щоби стягати пояс, то не візьмемо урядові за зле, якщо вже завтра вишле до Праги здібніших знатоків для докладного розгляду справи і відповідного рапорту. Цей видаток оплатиться дуже сильно..."

Знову проф. Рибарський виступив різко на сторінках „Гавет-и Варшавск-ої" проти штучних способів оживлення конюнктури. Саме йде йому про проекти девалюації золотого, що після девалюації чеської корони — як він пише — з новою силою виринули і на польському терені.

Він ставить питання: хто заробив би на девалюації? І відповідає: довжник.

Стратив би, очевидно, віритель, а що цим вірителем крім держави є головно дрібний капіталіст, валютовий експеримент мав би кольосальні наслідки, бо підрізав би на довгий час щадничий рух.

Проф. Рибарський твердить у дальшому, що обниження золотої вартости польського гроша не дало би тих користей, що їх добачують прихильники такої акції. Вони запевнюють, що рівночасної звишки платень не буде, отже кошти продукції подешевіють, так як в Англії. Автор перечить тому з уваги на дуже низький рівень заробітків у Польщі. Він перечить теж, аби девалюація важна була з уваги на експорт. На його думку, заграничний оборот Польщі не має такого значіння, яке йому приписують.

Ми вже вказували, що найгрізніші небезпеки для польського гроша находяться поза границями Польщі. Польський уряд — думаємо — здобудеться на „кайзершніт" щойно тоді, коли небезпеки стануть конкретніші, непереможні. Коли валютові інекції інших держав покажуться успішні для послаблення дефляційної петлі, коли експортові ринки стачуть тереном гострішої конкуренційної боротьби (важне особливо для сіль.-госп. продуктів), коли впадуть інші твердині „золотого бльоку", особливо коли Франція не встоїться зі своїм грошем.

Покищо стоїть польський уряд твердо і непохитно на позиції валютарного „табу", що відчув на своїй шкірі хочби згаданий достойник Міністерства Скарбу Фаберкевич, який свою „інфляційну" ересь відпокутував негайною димісією...

Під кінець ще кілька заваг.

Відомий є зріст вартости землі на окраїнах міста в міру як місто росте і поширюється на все дальше положені терени. Власник такого шматка землі збогачується автоматично. В часі дефляції збогачується автоматично власник гроша. Ціни падуть, вартість гроша йде в гору. Чи зменшення цієї вартости на деякий відсоток (скажім до рівня хочби давної вартости гроша в його реляції до цін) булоб кривдою для щадника? Думаємо, що в кожному разі меншою ніж ця кривда, яку переживають тепер довжники, що мусять віддавати гріш з покупною силою куди більшою, ніж мав її він тоді, коли вони його позичали*)

І ще одно.

Противники девалюації повторяють постійно, що контингенти і компензації вилучили тепер момент конкуренційности, себто ролю низьких цін з міжнародніх оборотів. Твердження поверхове. Навіть у рямцях контингентів треба бути конкуренційним. Ось „Нае Фр. Пресе", біджаючись з приводу девалюації чеської корони, пригадує, що чехи ніколи не могли використати признаних їм Австрією ввозових контингентів для взуття і текстильних виробів, бо ціни їхні були неконкуренційні. Причина: дорогий гріш! А Японія не вважаючи на контингенти і компензати завойовує своїм товаром ринки майже на всіх континентах завдяки своїй незрівняній дешевизні! Це хай буде нашим аргументом для тих, що цього не добачують. Звичайно — перецінювати значіння експорту для нар. господарства Польщі нема що, але не слід його недоцінювати. Ще довго Польща акцентуватиме конечність активного торговельного білянсу.

В. Несторович.

---

*) У моїх давніших статтях про долярову справу дехто добачував тенденцію оборони виключно інтересу вкладчиків і перерахування долярів по старому курсі. Очевидно це непорозуміння. Я писав тільки про потребу скоординування акцій, спираючись на мої інформації з провінції, і про потребу ревізії односторонньої політики наших кредитових установ. — Н.

ТЕ, ЧОГО ТУРИСТИ НЕ БАЧАТЬ...

Американський журналіст про голод на Україні.

Американський журналіст і письменник, мр. Гвайтінг Уіліямс, повернув недавно з України й описав свої враження в американських та англійських журналах. Уіліямс добре знаний не тільки в письменницьких, але й наукових кругах Америки.

Щоб докладно пізнати положення та настрої робітництва, працював він ряд літ як звичайний робітник, під прибраним іменем, в копальнях вугілля в Америці, Англії, Франції, Німеччині та врешті на Донеччині, на Україні. Свої спостереження видавав він осібними книжками або в журналах.

В льондонському тижневику „Ансерс" („Відповіди"), датованому на день 24. п. м., подає мр. Уіліямс свої враження з України. Найбільше уваги присвячує він голодові. Подаємо уривки з його статті.

НЕ ХОТІЛОСЯ ВІРИТИ...

„...**Голод!** Десь в далекій місії в Китаю, зневірений та перемучений безвпинною та безнадійною боротьбою зі смертю, лікар, шепнув те слово — його шепіт виріс в могутній крик, який облетів весь світ. І відразу з поспіхом пливуть через океани пароплави з допомогою, везуть збіжа та риж для кулів, в яких не дописав урожай.

Голод! Це визов природи супроти чоловіка — а чоловік з двацятого століття приймає той визов гордим запевненням „Вони не сміють гинути!.."

А всеж, впродовж останніх двацяти місяців в одній з европейських держав вигинули міліони людей з голоду. Вони і сьогодня все ще мруть як мухи. Вимирають в краю, який передше був одним з найбогатших зі всіх рільничих країв, мруть, не вважаючи на „найкращий врожай від пятидесяти літ", як офіціяльно пишеться. Вам може здається, що це неймовірні, фантастичні думки? Так само й мені здавалося, коли я почув перші, неясні вістки про катастрофу.

— Тільки найсильніші побачать сонечко на друге літо, — сказала мені принагідно служанка з одному з радянських готелів, коли я був в дорозі, що провела мене вшир і впоперек через Радянську Україну. Я висміяв її.

Ідучи залізницею до Харкова, столиці цієї великої рільничої провінції, розговорився я по німецьки з одним механіком, який їхав в тому ж вагоні що й я.

— Чи ви знаєте, — сказав він, — тут мруть міліони людей з голоду? — Сказав це так байдуже, начеб про те всі знали, начеб говорив, „знаєте, ми мали прекрасну погоду цього літа!"

— Це не може бути —сказав я. — Сама думка безглузда! Колиб щось подібного діялося, то цілий світ гудів би про те, організував би допомогу.

Мій товариш подорожі тільки здвигнув раменами.

— Запитаємо кондуктора, — сказав я врешті. Він саме переходив через вагон.

— Моя власна доня померла з голоду, всього три місяці тому, — відповів він, коли ми його запитали про голод.

І все ще не годен був повірити, щоб це було щось більше, ніж кілька випадків голодової смерти, десь у глухих селах. Але коли я перейшов край, особливо Донеччину, побачив я, що механік говорив правду. Всюди, куди не поступився, всюди мущини й жінки думали тільки про одну річ, про — хліб. Чи добудуть вони його досить, щоб перебути зиму? Вони мали причину, щоб ставити таке питання, бо вони були свідками, як богато їхніх приятелів, сусідів, рідні, гинуло з голоду.

— Тепер страшніше ніж було підчас голоду двацятьпершого року — говорили мені всюди. А я знав добре, що голод в Росії в 1921 році забрав біля пять міліонів жертв.

Але я не кажу тільки те, що я чув. Коли я зійшов з битої дороги, якою возять туристів, то сам на власні очі побачив жертви голоду. Жінки й мущини, які буквально гинули на вулиці з голоду. Чи бачили ви коли людину в останній стадії голоду? Коли раз бачили, то ніколи не забудете обявів голоду. Набряклі лиця й сустави, наслідком чого тіло перестає нормально працювати, перестає жити. Це остання печать, яку витискає голод на тілі, що довго боролося з недостатком їжі..."

„ДИКІ ДІТИ" У ХАРКОВІ.

Автор описує далі своє враження з Харкова, де „дикі діти" знов починають ставати поважною проблемою для держави.

„Мерці на вулицях! Мені важко було цьому повірити. Врешті запитав я про це одну молоду жінку, яка подавала мені інформації про інші справи.

— Вони роблять ще останню пробу, щоб видістатися поза місто, в надії, що [illegible] окрушину хліба, — пояснювала вона мені, — але знесилення перемагає їх і падуть [illegible] де стояли...

В кілька днів опісля побачив я сам [illegible] го чоловіка, що лежав при дорозі, яка [illegible] одного з промислових міст. Я вже маю [illegible] ки медичного знання, щоб відразу розпізнати що він вмирав з голоду і не було змоги, [illegible] чи хто другий вже йому поміг.

Але найстрашніше враження, яке з [illegible] Совітів, зробили діти. Пригадую собі [illegible] хлопчину, якого я бачив у Харкові. Наів [illegible] лий, впав він на середині дороги, простяг[…] свої тонкі наче балилля ноги, не зважаючи на небезпеку, що грозила йому від проїжд[…] коліс. Другий хлопчина — йому могло [бу]ти вісім або десять років — сидів серед сміття [і] вигребував пусті шкаралупини з яєць, перег[ля]дав їх з такою увагою, що серце краялось [ди]витися. Він мав надію, що все ще найде [кру]шину поживи. Цілі ватаги таких диких [діт]ей снується по всіх містах. Живуть і вмирають [як] дикі звірята. Звідкіля вони беруться? Я [розпи]тував про те і мені сказали, що минулої [зими] коли не стало поживи, богато селян покинуло свої села і з родинами сунули до міст, в надії, що там найдуть спромогу праці [і] [illegible] живу. Та не було там для них ні праці ні [illegible] ви, а нові розпорядки ще вимагали, щоб [кож]на особа виказалася відповідними паперами, які дозволялиб їй перебувати в місті. Хто [та]ких паперів не мав, того виганяли назад до [го]лодних сіл. Вони знали, що повертають на [пев]ну голодову смерть. Тому оставляли своїх [ді]тей в місті. На селах, казали вони, діти [illegible] вигинуть, а в місті, хоч надія мала, все[таки є] можність ще якось вдержатися. Приблизно [illegible] 18.000 дітей оставлено так на ласку долі в [са]мому Харкові. Це був одинокий спосіб, [як] батьки вміли їм помогти...

Автор описує далі як тих дітей [illegible]ють по вулицях. Він дивувався, чому ті [ді]ти стараються втекти від поліції, яка їх [illegible]. Щойно, коли йому сказали, що тих дітей [illegible] ловлять на те, щоб годувати й посадити в [до]ми для безпритульних, але пакують у ваг[они] і вивозять далеко за місто та викидають на певну смерть, зрозумів їх.

ЛЮДОЇДСТВО.

В розділі „Те, чого туристи не бачать" наводить він опис, який подає один брит[ій]ський експерт про вимирання населення на Кавказі.

Те, що описує британійський спец на Кавказі, те бачив я на Україні, куди тільки поступився. Мої спостереження потверджувалися тими тисячами розмов, які я провадив.

В одному з часописів перечитував я ві[д]домлення з розправи одного чоловіка. [illegible] закидували, що забивав людей і продавав [їх] мясо на вільному ринку. Я розпитував і до[ві]дався, що на Україні канібалізм став тепер [illegible]денним явищем...

Скільки жертв — скільки міліонів жертв — забрав голод у цілих Совітах? Не беруся на [це] відповідати. До цього нема статистики. Офіціяльно, в країні Рад ніхто не вмирає з голоду. Лікарі, це державні урядовці, вони не сміють подавати, що смерть наступила від голоду. „Слабе серце", або „виснаження", це найбільш приняті формули.

Теперішній голод — пише далі автор — далеко більший ніж у 1921 році, коли то [illegible] дянщині вигинуло пять міліонів людей. А [тре]ба памятати, що тоді зорганізовано чужу [до]поміч для голодуючих, а тепер ніякої [допо]моги нема.

МОСКАЛІ НЕ ГОЛОДУЮТЬ...

Характеристичне й те, що навіть у [illegible] лів, **де голоду нема**, найважнішою темою [роз]мов, це про їжу, а коли сперечаються про [го]лод, то хіба над тим, чи вигинуло пятнадцять, чи тільки десять міліонів людей!

Про те, як туристи оглядають край, [пише] автор так:

„Мені дали перечитати листа, якого [illegible] ла одна жінка з Ялти до своїх знайомих [illegible]ві: „Минулого вівторка ми ледви [illegible] — писала вона. — „Як ви знаєте, в нас [illegible] но велике число голодуючих. До моєї хати [illegible] ходить денно біля трицятки з них, а [illegible] ся дати хоч по окрушині їм усім, [illegible] щоб котрий із них не впав мені перед [illegible] на моїх власних очах. А в минулий вівторок [illegible] всі вони зникли. Наша поліція [illegible] [illegible]дих мурах. Ми не знали, що це [illegible] означати, аж десь біля одинацятої години [illegible] бачили ми сотню чужинців, які приїхали [illegible] нас відвідати..."

(Укрбюро [illegible])

З ПОДОРОЖНІХ ВРАЖІНЬ.

Моя поїздка на захід. — Виїзд. — У вагоні. — Принагідні знайомі. — Цікаві розмови з поворотцями із СРСР.

Наш брат-журналіст дуже сильно відчуває потребу живих зв'язків із заходом і дуже радо подорожував би туди, до культурних осередків і великих західних столиць для відсвіження думки, для збільшення вражінь, для своєрідної регенерації свого інтелектуального механізму. На жаль, такі подорожі наш брат може незвичайно рідко відбувати. Н[е] це нема спроможности. Є охота, є потреба, є тяга, але нема саме того найважнішого. А на поняття спроможности складається в нас багато дуже поважних т. зв. дрібничок, як ось: паспорт, час, подорожна тура, кошти дороги і т. п.

Часом бувають неминучі потреби виїзду котрогось з наших. І тоді такий кандидат на подорожнього затискає уста, узброюється у впертість, переборює всякі можливі труднощі, зв'язані із самою підготовкою до подорожі і доводить важкими зусиллями остаточно до того, що виїздить у світ на тиждень, а найбільше на два.

У даному випадку я був тим, що завзявся поїхати бодай до середущої Европи і поїхав. Мав я таке щастя, що до одної столиці приїхав саме за час революційної підготовки, а до другої за час не дуже приємної валютової реформи. Словом: в одній і в другій столиці кипіло, клекотіло й реформувалось у наслідку щось нове в їх житті. Та про це пізніше.

Почнаймо від виїзду. Пів шестої рано[м] виходив я зі своєї хати з валізою. Був прикрий морозний вітер і брудний сніг під ногами. Я прямував одинокий хідником у напрямі стоянки авт. Треба було спішитись на львівський головний залізничий двірець, щоби найти добре місце в поспішному поїзді до Відня і не спізнитись. Чим більше я зближався до центру міста, тим частіше стрічав гурти розбавлених молодих людей, що вертали з карнавалових ночей. Вкінці опинився я в авті і поїхав на двірець. Якось неприємно почував себе. Хотілося чомусь не їхати. Але не належу до тих, що завертають з дороги і тому отрясся я скоро від такого прикрого почування та потонув у думках, зовсім не зв'язаних із моєю поїздкою, ні з її плянами. Авто спинилось. Це був залізничий двірець. Білети в мене були і тому швидким кроком підійшов я до кіоску, купив кілька ґазет на дорогу та вийшов на перон.

Тут почав я шукати відповідного місця. На диво, всі переділи 3-ьої кляси були вже добре обсаджені. В одному знайшов я вільне місце і заняв його. Примістивши свої речі, почав я оглядати товаришів дороги. Між ними відкрив одного знайомого львівського купця, що їхав до Тарнова. З інших цікавили мене дві особи. Біля вікна сидів сильний, плечистий мужчина у невиданому у нас плетеному светері та в бронзовій низькій шапці кавказького крою і завзято їв. Його обличчя не було симпатичне. У протилежному боці, біля дверей, сиділа молода інтелігентна жінка з маленьким хлопчиком. По ній видно було велику втому. Була сумна. Дитина дрімала. Жінка була убрана в якусь дуже вже зужиту, колись порядну одіж. З вигляду обох тих людей я робив висновок, що вони або вертають або їдуть із СРСР. Все те діялося дуже скоро. Виявилося, що мої здогади мене не обманули.

Мужчина скінчив їсти і виняв із торби московську „Правду". Я не витримав і заговорив до нього. По українськи він не розумів, по польськи теж ні. Тому я зібрав усі свої знання російської мови і заговорив до нього по російськи. Він відповів. З розмови виявилося, що він чех, що їде на відпустку до дому в Харкова. Він є кваліфікованим робітником і працює в Харкові у тракторному заводі. Розмова заповідалася для мене прецікаво. Рівночасно виявилося, що згадана жінка теж їде домів із СРСР, але зпоза меж України. Їде здалека, бо аж зпід Кавказу. Її чоловік висококваліфікований спец. Вона[ж] їде відвідати родину. Такої екзотичної стрічі у вагоні я не надіявся. Тому не диво, що від розмови з тими людьми я сподівався дуже багато. Надіявся почути багато фактичних даних про життя і побут в СРСР, зокрема ж у Харкові та взагалі на Україні. Я засипував обох питаннями. Вони відповідали, але не все щиро і не все безпосередньо. Вони взаїмно собою в'язались. Особливо вдержливою у відповідях була моя нова знайома. Я принагідно підкреслив, що не люблю більшовиків і що я є противником їхнього устрою та їхніх експериментів у всіх ділянках державного і суспільного життя. Те моє підкреслення мало той наслідок, що чех почав зі мною говорити ширіше, а нова знайома оглядніше.

— Ви партійний? — питаю чеського робітника.

— Ні, відповідає.

Розпитую, як йому живеться. Каже, що добре. Всього має подостатком. Усе хвалить. Дістає 360 карбов. у місяць. Це вистарчає йому на утримання трьох членів родини. Має жінку і хлопчика 13-літнього. Мешкає в новопобудованому робітничому домі. Мешкання складається з одної кімнати, кухні і лазнички. Показує фотографію дому, в якому мешкає. Дім великий, але не виправлений. Нагадує своєю конструкцією робітничі доми у Відні. Всі продукти для харчування купує в заводських робітничих кооперативах. На заводі працює 12 тисяч робітників. Хвалить собі орґанізацію. Син ходить до української школи. Говорить добре по українськи.

— Чомуж ви не вмієте по українськи?

— Мені тяжко навчитись. По російськи знав я трохи ще перед виїздом до СРСР. Але я розумію по українськи.

— Чомуж мене не розумієте?

— Бо ви говорите якось за чисто по українськи. І я розумію тільки дещо з того, що ви говорите.

Тому-то я говорив з ним далі по російськи, а зі знайомим купцем ділився вражіннями по українськи.

— А якже вам живеться, пані? — питаю жінку, що їде аж зпід Кавказу.

— Живеться! — відповідає.

З нею говорю по німецьки і по російськи. Інших мов, для мене доступних, вона не знає.

— Скількиж заробляє ваш чоловік, що є таким поважним специялістом?

— Мій чоловік заробляє *три тисячі* рублів місячно.

— Чи вистарчає вам це на життя, чи складаєте ще щонебудь з того?

— Ні, все проїдаємо. Ми там два роки, але досі крім взуття з одежі нічого не купили, хіба для дитини. Весь заробіток зуживаємо на харчі та на утримання дому. Харчі набуваємо у торґсіні по „комерческих" цінах. У кооперативах купуємо мало, бо не маємо до них доступу. Чоловік працює дуже багато, а я займаюсь домом і дитиною.

— Чи маєте прислугу?

— Маємо. Платимо служниці 50 карб. місячно, даємо харч і помешкання.

— А як мешкаєте?

— Мешкаємо в новопобудованому домі для спеців. Мешкає в цьому домі 80 родин. Ми маємо чотири кімнати з кухнею і ванною (лазничкою). У нас живе ще сестра чоловіка з двома дітьми, вдова теж по спецові (інжинірові). Мусимо її утримувати, бо інакше не мала би спроможности жити.

Оповідання тієї молодої жінки зробило на інших подорожніх помітне вражіння.

— Як це так — каже купець. — що ви проживаєте добре (це говорить він до чеха) за 360 карбов., а тут три тисячі йдуть на самий прожиток. А ви кажете, що зі своєї платні ще й убираєтесь?

— Це неможливо — каже чех. — щоби можна було видати аж 3 тисячі карбов. місячно на самі харчі, навіть для родини, зложеної із 6-ти душ. Там-же все дешеве. Ось це вбрання, що на мені, коштує 150 карб.

Мій знайомий купець узяв у руки матерію і дуже скривився. Вона з самого вигляду представлялась кепсько та гірше ніж скромно.

У відповідь на ці застереження чеха скривилась також і молода жінка. Вона показала на дитину і сказала:

— Ось у дитини на ногах чобітки. (Всі ми звернули на них увагу. Вони були з телячої простої скіри). Ці чобітки для чотиролітнього хлопчика („мальчика") коштують теж 150 карб.

— Як це так? — зареаґував нервово чех.

— А так, вони роблені „по заказу" (на замовлення), бо таких малих у ніякій крамниці (кооперативній) не було можна набути.

— Як так, то що іншого! — успокоївся чех.

Далі ця жінка вже старалась участи в загальній розмові не брати. Та були хвилини, коли вона дуже обережно і стримано, але все таки реаґувала на надмірні похвали й захоплення чеха для тамошнього життя.

Чех витягнув папіроски, очевидно більшовицькі, і почав нас ними по приятельськи частувати.

— Скільки коштує така коробка папіросок (20 штук)? — питає купець.

— Це коштує 3 карбов.

— А ви все їх курите?

— Так.

— А якже ви можете собі позволити на це при місячній платні 360 карбов.? Виж напевно викурюєте одну коробку таких папіросок денно?

Цей запит заскочив нашого поворотця, але не збентежив. Зате помітно вдоволена була таким запитом наша товаришка подорожі.

— Ну, щож — казав чех. — 3 карб. — це „комерческая" ціна, а я дістаю ці папіроски в „нашому кооперативі" значно дешевше, „по себестоімості".

Яка є ця „себестоімость", того він не сказав.

За деякий час бажав симпатичний у розмові чех почастувати нас і більшовицькою водкою. Мав її у підручній торбі цілу бутельку. Всі ми подякували.

— „Це т. зв. риковка?" — сказав я.

— „Нєт, монопольная" — відповів чех, не зрозумівши мого запиту.

Дальший хід тієї розмови завтра.

Вас. Мудрий.

За одноцілу політику Італії, Угорщини та Австрії.

БЕРЛІН, 23. 2. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Будапешту, що у висліді вчорашніх розмов між італійським державним підсекретарем Сувічом і угорськими державними мужами рішено створити орґанізаційний статут, що устійнював би одноцілу лінію загравичної політики Італії, Угорщини та Австрії на зразок орґанізаційного статуту держав Малої Антанти. Статут підпишуть в Римі.

—o—

Гаймверівці приходять до влади.

Долішньо-австрійський сойм зійшовся 22. п. м. на засідання, на якому президент сойму Фішер ствердив, що 20 соціял-демократичних мандатів унеправнено. Начальник Долішньої Австрії Райтер подякував канц. Дольфусові, віцеканц. Фейові, війську, поліції та добровольчим формаціям за швидке здавлення збройного повстання і запропонував, щоби сойм з вдячности за те, вибрав наступником начальника представника Гаймвери, майора Бара. Внесення прийнято одноголосно. Також в інших австрійських краях місцева влада буде зреорґанізована.

Похорон бельґійського короля.

Похорон бельґійського короля Альберта І., що відбувся минулого четверга в Брюселі, перемінився у велику маніфестацію в честь покійного монарха. Такого похорону не було від багатьох літ в Европі. Цілу жалібну врочистість увіковічнили фільмові знимки, причому до Брюселю прибуло біля 100 заграничних кореспондентів, деякі літаками. Хід похорону був такий:

В год. 7.30 ранком домовину з тілом короля виставлено на площі перед замком. Був це знак до дефіляди. Кільканадцять тисяч б. військових машерувало перед домовиною напротязі 2 і пів години.

В год. 10.15 перед домовину заїхала гармата, запряжена в шість чорних коней. Домовину прикріплено до гарматнього дула, після чого уставився жалібний похід. Попереду йшов відділ хоружних, що несли прапори всіх бельґійських полків, дальше йшло духовенство з примасом Бельґії та папським нунцієм. За домовиною велено улюбленого коня покійного короля.

Дальше йшли: сини кн. Леопольд і кн. Карло, біля них італійський наслідник престолу кн. Гумберт. Кілька кроків за ними ішов президент Франції Лебрен і болгарський король Борис, дальше кн. Валії, люксембурський кн. Фелікс, шведський кн. Карло, батько теперішньої бельґійської королевої, шведський кн. Густав Адольф, наслідник норвеського престолу кн. Оляф, чоловік голяндської королевої кн. Гайнріх, румунський кн. Микола, данський князь Аксель, син короля Сіяму кн. Чуля, опісля заграничні місії та делеґації. Польська делеґація йшла під проводом ген. Конаржевського і Яцковського. Приватно йшов пяніст Іґн. Падеревський.

Одночасно до катедри прибули королева Єлисавета і княжна Астрід, які згідно з місцевим звичаєм не взяли участи в похоронному поході.

У брюсельській катедрі домовину зложено на підвищеному катафальку. На домовині замісць корони і королівського плаща, як вимагає традиція, уміщено сталевий військовий шолом, якого покійний король уживав підчас світової війни в окопах і воєнний однострій.

Після жалібного богослуження винесли домовину з катедри і привезли вулицями до церкви на передмісті Лякен. Тимчасом князі всіли до повозів і віїхали на місце вічного відпочинку короля, а жалібний похід посувався поволи вулицями. Переходячи попри могилу бельґійського Незнаного Вояка, похід задержався, вшановуючи цей момент одномінутною мовчанкою.

Прибувши до Лякен, домовину зложено перед церквою на катафальку, перед яким розпочалася військова дефіляда. Попереду йшли французькі й англійські відділи та делеґація американського леґіону. Опісля дефілювали бельґійські війська, дальше делеґації бувших комбатантів із загряниці з прапорами. Після дефіляди знято домовину з катафальку і перенесено до церковної крипти, де находяться домовини цілої королівської родини. Після зложення домовини на місці вічного відпочинку доступ до неї мали тільки члени королівської родини і голови держав.

В похороні взяло участь коло пів міліона осіб з Бельґії та загряниці.

В пятницю, 23. ц. м. відбудеться коронація нового короля Леопольда.

КОРОЛЬ АЛЬБЕРТ І.

втішався великою популярністю за свою геройську поставу в часі світової війни. Хоч сам з німецького роду Кобурґів і тісно з Гогенцолернами споріднений, проте в 1914 році без вагання відкинув німецьке ультіматум, ставши на становищі, що честь народу вимагає боронити незайманість держави, якої він є монархом. Усю війну перевів в окопах. Коли німецькі війська окупували майже цілу Бельґію і він находився з рештками бельґійської армії біля Гавру, — він відкинув запрошення французького уряду переїхати на французьку територію: як довго — мовляв — залишився один клаптик рідної землі, обовязком короля є не кидати його. (Які прикрі порівнання викликує в галицьких українців те геройське становище бельґійського короля!). Тому й на домовину Альберта І. поклали всупереч традиції не корону і королівський плащ, а сталевий шолом і вояцький плащ, який він носив на війні.

Другою причиною великої популярности померлого монарха серед народу була його простота і — замилування до спортів. Він особисто скрізь провадив авто та їздив на ровері й мотоциклі. Пристрасно любив теж пільотувати аеропляном, ба навіть залюбки їздив на залізничій машині поруч з машиністом (провадити потяги, це — як відомо — улюблене заняття болгарського короля Бориса). Був теж завзятим альпіністом. Недавно рада міністрів окремим письмом просила короля пильніше дбати за своє здоровля і не наражуватись. Але він не послухав — і впав жертвою спорту.

—o—

Закарпаття.

ВІДКРИТТЯ ДОМІВКИ ЖІН. СЕКЦІЇ Т-ВА „ПРОСВІТА“ В УЖГОРОДІ“.

Дня 17. II. ц. р. відбулося в Народньому Домі „Просвіти“ в Ужгороді святочне відкриття домівки Жіночої Секції Т-ва „Просвіта“. Свято почалося промовою директора о. А. Волошина, який підніс вагу і значіння праці жіноцтва в нашому суспільному життї. Поет В. Гренджа-Донський продеклямував свій вірш, написаний з приводу відкриття домівки, а голова Жіночої Секції п-і Ірина Невицька пояснила ціль новозаснованої домівки. По офіціяльній частині відбулася забава з танцями, яка тревала до 2-ої г. ночі. Зазначуємо цю подію, як початок оживлення нашого товариського життя, якого в Ужгороді досі за останні роки дуже бракувало. (У. С.)

ЗАЛОЖЕННЯ ПЛАСТОВОГО ХОРУ В ХУСТІ.

На ініціятиву бувших „джембористів“ відбулися установчі загальні збори пластового хору в Хусті дня 4. II. ц. р. в держ. нар. школі. На зборах прочитано правильник хору, який одноголосно принято, сконстатовано, що до „Краєвого Хору Українських Пластунів“ зголосилося досі 44 душ пластунів (ок) з 23 ріжних місцевостей Підкарпаття, які на основі правильника згодилися що-місяця зїзджатись на цілоденну пробу, при чому всі кошти подорожі покривають самі. На зборах вибрано управу хору: голова бр. Ю. Шпірій, д. учит., зб. пров. в Хусті. Ініціятивний комітет подав звіт з підготовчої праці: заложено постійний фонд для хору, на який між іншим зложив княжий дар єпископ А. Стойка в сумі 500 кч., за що збори іменували його почесним членом і добродієм хору.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. К. „РУСЬ“.

Дня 4. II. ц. р. відбулися в Ужгороді загальні збори Спортового Клюбу „Русь“. Зборами проводив голова д-р Едмунд Бачинський. Сергій Єфремов реферував про успіхи, які клюб осягнув у минулому році і передав грачам памятні плякети. По звітах функціонарів переведено вибори. Функціонарями стали менш-більш ті самі, що були минулого року.

Штаремберґ президентом Австрії?

„Праґер Прессе“ повідомляє, що у віденських політичних колах рахуються з уступленням президента Австрії Мікляса. В Гаймвері аґітують, щоби президентом іменувати кн. Штаремберґа, бо вибори в нинішніх обставинах виключені. Станеться це так, що през. Мікляс не уступить, лише проголосить себе хорим, а тоді його наступником стає канцлер Дольфус. Тоді Дольфус іменував би спеціяльним розпорядком Штаремберґа президентом Австрії. Велика частина христ.-спільної партії є проти такого рішення. Коли б і Мікляс уступив, воліли би на його місці бачити Дольфуса. Тоді канцлером став би растунгс Фея.

Розбитки з „Челюскіна“ видають часопис.

Зі Шмідтового табору в Берінґовому проливі повідомляють, що будова деревляного барaку на пливучому леді вже покінчена. Вдалося побудувати справжній мешкальний дім, до якого перемістили жінок і дітей і частину мущин „Челюскінової“ виправи. Члени виправи видали саме 1. число настінного часопису під редакцією письменника Семенова.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. ЛЮТОГО 1934.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

У ДОЛИНУ МІССІСІПІ.

Мій поїзд на залізничому шляху, що йде лісами найбільшого американського стейту, Пенсильванії. Весняна, зоряна ніч виманила й інших на обсерваційний ганок заднього вагону довжезного поїзду. По обох боках ми лишали за собою узгіря покриті чорними від ночі корчами та широку залізну дорогу, яка швидко губилася в пітьмі. Над нами миготіли зорі, а в далечі розяснювалися облаки від розсипаних блискавиць. Видно, що десь шаліла буря, тільки гріскіт громів заглушував чахкання нашого „спіріт-у“.

Вже яких 20 годин подорожні сидять у замкненому вагоні. Нарешті на другий день рано перший довший постій на стації Річмонд, Індіяна. Значить поїзд переїхав Пенсильванію та Огайо. Довкруги міста рівнина. Ясна гарна днина, хоч не знати, як буде кільканадесять миль далі. Поза містом прегарні городові фарми, з бетоновими інспектами та велитенськими скляними теплярнями. Земля не виглядає дуже родюча: вона то жовта, то сіра. Її саме навозять іншою, чорною та викопають. По полі ходить богата худоба й чорні свині, яких у нас уже мало видно. На цих безмежних рівнинах орють фармери тракторами та кіньми. Приорюють високу кукурудзянку, з якої ще в осени повідломлювали щульки. Поля перетинають ліниві низинні ріки, з берегами порослими лозами, вільхою й вербами.

Індіянополіс. (364.000 мешканців), столиця стейту. Здовж коротких і рівних вулиць доволі високі будівлі. На перехрестях вулиць більший будинок на зразок вашингтонського „капітолю“, тільки менший. Це стейтовий парлямент. Проти залізничої стації стоїть обеліск зі статуєю. Це памятник війни. Місто торговельне, рухливе має 17 залізничих ліній.

Серед цього управленого степу попадаються густо забудовані села партеровими будинками, при простих вулицях, висаджених деревами, а навіть високими стрункими тополями. От, уже „Тер От“ зі своїми 62.000 мешканців, з залізничим розгалуженням до Пеорії. Значить — ми вже в полудневій частині стейту Ілінойс; отже наш поїзд зробив від учора 883 миль. З червоної цегли залізнича стація виглядає, як касарня, або твердиня. Такого вигляду надає їй особливо висока, кругла, рівна вежа, немов башта. Це форт.

Енерґійні приходні з Европи поширили людську культуру по преріях Америки. Якби не вони, то тут сьогодні паслись би табуни дикої звірини. Тепер тут село, ба місто з асфальтовими, рівними вулицями, які перетинає трамвай. Нехай буде, що це тільки поверховна культура. За нею прийде глибша, бо мусить прийти. А скільки держав не дало цієї поверховної культури при рівних, або й більших вимогах до своїх „горожан“! А зрештою — річ не тільки в тому, щоб знати, чи навіть розуміти всякі світові загадки, ща, але й у тому, щоб з них користати вже тепер сучасній людині. Коли в імя того ідеалу треба було нищити цілу нездібну до життя червону расу на північно-американському континенті, то дарма. Від цього світ не зупинився. Сьогодні вони опинились по резерватах, немов у зоологічних городах.

Залізниця стає з чотиро-шляхової трохи далі і дво-шляховою, а від Бровнстави переходить на один шлях. Нема кого возити з близька, бо людські оселі рідко. Здається, що в ній ще лиці можуть осісти міліони нового населення. І чому властиво Америка не пускає їх. Тут трапляються вже дороги з болотом. На тих дорогах можна побачити старосвітську американську бричку з широким підводам, з тоненькими колесами й маленьким скрипкуватим сідлом з будою на верху. Жито вже виспалося в житі курит тоді, як у нас „на Юра сховається в жито ворона“. Від Покантонтас чути по стукоті коліс, що женемо стрімголов у долину Міссісіпі.

—o—

За 300 — 1.100 долярів.

Несамовиті історії про використовування селянської темноти.

(На підставі акту обвинувачення V. Ds. 311-31).

Оповідає Данило Морикішка зі Звенигороду, пов. Бібрка:

З початку 1928 р. Морикішка позичив у Мехля Парнеса **300 дол. на 40 проц. річно** і на це підписав векселевий бланкет. По році Парнес **зажадав звороту позиченої готівки разом з відсотками в сумі 800 дол.** Не бажаючи платити дальше таких великих відсотків, Морикішка **відступив Парнесові на уморення свого довгу в сумі 800 дол. грунт „Підсадка-Стежак" з правом відкуплення до 6-ох місяців** за 1000 дол. По 6-ох місяцях Морикішка **спізнився на один день і мусів ще доплатити 100 дол.** І справді контрактом з 11. VII. 1929 р., зладженим у канцелярії д-ра Шренцля в Бібрці, відкупив той грунт за 1.100 дол. від Юди Парнеса, батька Мехля Парнеса, при чому дав Мехлеві 850 дол. у готівці, а на решту, себто 250 дол., дав 3 невиповнені векслі, зобовязуючись викупити їх до 3-ох місяців.

Коли Морикішка не міг викупити векслів, Мехель Парнес зложив їх у канцелярії д-ра Кормеса і д-ра Вайса у Львові, а ті зажадали від Морикішки заплати за них 315 дол. Морикішка дав адвокатам за поквітуванням 75 дол., а згодом ще 115 дол., але ті поквітування забрав від нього Парнес, коли той показував йому їх на доказ, що сплачує борг. Потім Парнес відібрав векслі від львівських адвокатів, виповнив їх на суму 337 дол. і переніс до адвоката д-ра Шренцля в Бібрці. Тут заскаржив Морикішку, а цей, не бажаючи процесуватись, не зробив векслевих замітів, тимбільше, що вже вплатив на борг 190 дол. Накази стали правосильні і Морикішка заплатив адвокатові за поквітуванням борг з коштами разом у сумі 289 дол. і 365.30 зол.

На тому історія не кінчиться. Жінка Морикішки задумала віддати його під кураторію. І тут знову являється Парнес зі спільником Нухимом Бляйхом та обіцюють дати Морикішці адвоката, який оборонить його перед кураторією. За це кажуть собі підписати вексель на 100 дол. Морикішка дав вексель та ще доплатив готівкою 20 дол. В міжчасі Морикішка погодився з жінкою і зажадав звороту векселя, бо, мовляв, Парнес і Бляйх нічого в його справі не робили. Але ті запевнили, що вже дали адвокатові гроші, а щоби не процесуватися, то Морикішка погодився з ними, а саме дав їм половину грунту „Горбок" вартости 200 дол., на що списано контракт у адвоката д-ра Шренцля в Бібрці.

Так каже акт обвинувачення на підставі зізнань Морикішки. Нехай би з того не все було правдою, нехай би для правди лишилося з того лише 10-а частина, то й того досить. Це несамовита історія.

ЯК МАРІЯ АНДРУШКО РЯТУВАЛА ГРУНТ?

Марія Андрушко дістала в 1927 р. від Магди Ониськів 3 морги поля і частину дому з обовязком удержувати даруючу до смерти. По якомусь часі Ониськів заскаржила Андрушко о уневажнення даровизни. На це навинувся Беріш Аліфанц і предложив Марії Андрушко за відповідну винагороду перевести й оплатити процес.

М. Андрушко виграла процес, а коли дістала від адвоката рахунок коштів лише на 53 зол., дала переконатися, що ті кошти були 250 дол. і на ту суму виставила Аліфанцові вексель у бланкеті. На уморення цієї суми Аліфанц зажадав пів морга поля. На полі було право досмертного вживання на річ даруючої, але Аліфанц запевнив, що з тим можна собі порадити, що можна зробити якийсь поділ, що він це все зробить, але Андрушко мусить дати йому на забезпечення коштів вексель на суму 164 дол.

Аліфанц дійсно перевів поділ, а потім заскаржив Марію Андрушко за заплату 250 і 164 дол. Коли вона діставала накази заплати, Аліфанц зявлявся завсіди рівночасно, запевнював Андрушко, що це тільки така судова формальність, що тут іде лиш про забезпечення і відбирав того самого дня накази. Піддаючись запевненням Аліфанца, Андрушко не вносила замітів і накази заплати ставали правосильними. Тоді зліцитував грунт М. Андрушко і на ліцитації купив частину обійстя і біля пів морга землі, які М. Андрушко дістала від Магди Ониськів шляхом даровизни. Мав за це заплатити 4.510 зол., отже по потрученні його вірительности 414 дол. і коштів мав ще зложити до депозиту 341.50 зол.

Мехель Парнес, Бляйх і Аліфанц представили Марії Андрушко, що повновласник Марії й Анни Ониськів має заскаржити її до суду з причини покривдження при поділі Ониськового грунту. Вони обіцяли боронити її і вести за неї процес, який на їх думку мав би коштувати 100 дол. За це, за їх намовою, М. Андрушко записала їм чверть морга ниви „Загумінки" і пів морга ниви „Стег", а вони зараз того пів морга продали Ользі Леськів за 130 дол. — Мало того, вони заскаржили Марію Андрушко до полюбовного суду за 275 дол., які вона нібито завинила їм за процесові кошти, і суд таки признав їм 187 дол.

По тих усіх комбінаціях **Марії Андрушко залишилася вже сама лиш хата без грунту.** Зіставляючи це все разом, акт обвинувачення каже так:

„Обвинувачені Мехель Парнес, Бляйх і Аліфанц, знаючи про це, що Марія Андрушко дістала від Магди Ониськів 3 морги поля і частину дому з титулу даровизни з обовязком удержувати даруючу до смерти, а бажаючи самі добути те, що Марія Андрушко дістала „за дурно", створювали замотані і нібито грізні для неї ситуації. Здезорієнтувавши таким чином недосвідчену селянку, дійшли вкінці до посідання цілої її даровизни, оправдуючи свій успіх словами „як хтось краде коні, мусить мати в суді викрути", або „вона задармо дістала, то й я задармо взяв, хай тепер варює".

Також історія не із звичайних.

Неспокій в Нікараґуї.

МАНАҐУА, (Нікараґуа) 23. 2. ПАТ. Славний провідник нікараґуанських повстанців ґен. Авґусто Сантіно згинув учора в бою з урядовим військом. Убиті теж брат ґенерала, Сократ Сантіно та ґенерали Уманзор і Естрада. Оголошений в тій справі урядовий комунікат стверджує, що Сантіна та його найближчих співробітників убили всупереч виразним інструкціям президента республіки, який заґарантував їм життя, оскільки не покинуть столиці. З огляду на популярність серед широких мас населення, якою користувався ґен. Сантіно, наказано слідство. Президент держави звернувся до конґресу, щоби видати спеціяльні розпорядки задля вдержання порядку.

МАНАҐУА. 23. 2. ПАТ. Про вбивство ґен. Сантіна, провідника повстанців, подають такі подробиці: ґен. Сантіно одержав приказ ставитися перед членами національної ґвардії в справі розброєння його прихильників. Ґен. Сантіно відмовився виконати приказ і тому його застрілили. Між жертвами замаху находиться теж провідник партії праці Сальватієра.

30.000 чехів йшло Відневі на поміч?

„Іль Реджіме Фашіста" твердить, що більшість зброї австрійських революціонерів походила з Чехословаччини. Доставляли її кораблями з Братислави до Відня а також залізницею через Ґмінден. Осідком австрійської соц. партії, твердить згаданий часопис, є Брно. „Іль Лаворо Фашіста" стверджує, що муніція, сконфіскована повстанцям, має знак чсл. фабрики „Звіков" (Цвікав).

Мадярський „Пешті Гірлап" повідомляє, що цілу революцію зорґанізували були чехи, що в Ціріху заключили пакт соціялісти всіх держав у справі оборони австрійських соціялістів. Братиславський секретар соц. дем. партії Ох запевнив був австрійських соціялістів про поміч чехів. У Братиславі, мовляв, зібралося було 30.000 робітничих руховиків, що мали йти до Австрії, нібито для оборони віденських чехів.

Процес, що відомий буде аж за 25 літ.

Процес великої шпіонської організації, який відбувається саме в місті Або у Фінляндії, заціказив усю громадську думку. Відбувається процес при зачинених дверях, бо прилюдний хід процесу міг би бути небезпечний наслідком виявлення державних тайн. Двох із чотирьох адвокатів признали невідповідними для оборони.

Всі обвинувачені є у вязничній одежі. Друга з черги зізнавала начальниця шпіонської орґанізації Марія Мартінцова. Вже першого дня виявилося, що процес потреває кілька тижнів, бо самі протоколи переслухань займають 1.5000 ст. машинового письма.

Тому, що суд постановив, що процес має іти при зачинених дверях, його подробиці відомі будуть щойно за 25 літ. Пояснюється це тим, що на основі фінляндського пресового закону зміст документів, які суд приказав задержати в тайні, можна подати до прилюдного відома щойно за 25 літ.

Радісна вістка.

На весні зачнеться будова церкви СС. Василіянок у Львові.

Громадяни, будуємо у Львові-городі храм Господеві! Серед повені злиднів, пригноблення та малодушности приходимо до вас з тим бадьорим закликом, бо можемо поділитися з вами радісною вісткою, що за кілька місяців приступаємо до будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького 95., на передмісті Вулька-Новий Світ. Скоординована праця Комітету будови найшла живий відгомін серед ідейної частини нашого громадянства, тої еліти нації, що не кріпким словом, але кріпким патріотичним ділом, ідейністю праці та жертвою свого майна творить для нації вартости на цілі століття. Перегляньмо лісту найповажніших жертводавців, а найдемо там імена тих незаможних міщан та передміщан — Божемського, Ярки, Городецького, Стоцького та інших, що своїм запалом так дуже пригадують ревних для батьківської віри братчиків старої Львівської Руси. Спитайте про робітників у працях Комітету, а там найдете їх побіч кількох інтеліґентів. Ось у чім ще й друга причина нашої радости, що на місці патріотичного слова стає патріотичне діло твердих робітничих рук. Не згадуємо вже про невсипущу працю СС. Василіянок.

За 20 місяців праці Комітету привбирано досі понад 20 тисяч зол., не вчисляючи жертв у натурі. За половину тих грошей закуплено та звезено вже на церковну площу 120 тисяч цегол, 100 фір піску, 3 вагони вапна й 1 вагон деревного матеріялу.

Попередні пляни церкви проєкту інж. архит. Сояшая змінено значно, числячися з постулятами новочасної архітектури та вимогами будівельного уряду. Остаточну редакцію пляну приняла вже окрема комісія знавців нашого мистецтва. Дістанемо храм модерного стилю, але з прикметами українського будівництва. Під церквою буде збудована велика саля, що служитиме потребам школи СС. Василіянок та українського громадянства тої дільниці Львова.

Ігуменат монастиря пішов назустріч слушним домаганням громадянства, що бажало забезпеки в тому напрямі, що новоздвигнений храм буде служити потребам вірних. Митрополичий Ординаріят вже прирік, що при новій церкві повстане філія архикатедральної парохії св. Юра, а СС. Василіянки допоможуть до удержання постійного священика, що буде обслуговувати духовні потреби їх та доокличного українського населення.

Як тільки зліве сніг, відбудеться посвячення площі, а в травні приступаємо до закладання фундаментів під нову церкву.

Громадяни українського Львова та Галицької Землі! Поможіть почате діло довести якнайскорше до кінця! Підіймаймо з пороху забуття славні традиції Львівської Руси давніх століть, коли в нашім княжім городі було понад 15 церков. Нехай приклад ідейної горстки вулецьких передміщан світить усім, хто розуміє, яким могутнім бастіоном стає нині церква в житті неґдержавної нації. Нехай ніхто не заспокоює свого громадянського сумління, що жертвою 3—5 зол. він сповнив уже свій обовязок українця города Львова! На будову тревалого діла, яким є церква,

жертва мусить бути більша, бо лиш по жертвенности цінити мусимо питомий тягар патріотизму одиниці.

Зокрема Комітет будови звертається до старших бездітних людей; може по смерти не буде кому помянути ваші душі, тому передайте той обовязок у руки СС. Василіянок. Хто вплатить одноразово або ратами 500 зол. на будову церкви, буде втягнений у поминик ктиторів храму, за яких душі щомісяця буде відправлятися одна Служба Божа по всі часи, доки істнувати буде монастир.

Звертаємося до всіх побожних українських сердець: шліть жертви на будову церкви у Львові, декляруйте добровільно означені суми, фундуйте собі місця ктиторів храму!

Жертви та ратальні оплати просимо слати на конто Почтової Каси Ощадности ч. 413.341 „Комітету будови церкви СС. Василіянок у Львові“. Чистий чековий блянкет можна дістати в кожнім почтовім уряді за 5 сот. та гроші переслати без почтової оплати.

При кінці подаємо виказ дотеперішніх жертводавців, що дали від 50 зол. вгору. Жертвували в золотих: по 300 Експ. Митрополит і Земельний Гіпотечний Банк; 265.50 ігум. Моніка Полянська; по 200: Ольга Панчишинова, Мих. і Кат. Ярки, А. Тірова; 180 о. В. Лицюняк; 177 ігум. М. Макрина (Америка); 165 Учит. Збір шкіл СС. Василіянок при вул. Потоцького; 150 о. М. Лада; 135 Бібльос; 132 Ева Дудяк (Америка); 110 К. Лагодинська; по 100 о. А. Бучацький, Ів. Витковицька, радн. Ганкуляк, А. Костишин, І. Ривник, д-р М. Чубатий, С. Хайдерес, А. Щирба; 89 М. Городецький; 84 о. Е. Громницький; 80 Ю. Маркевич; 75 Ольга Бачинська; 70 К. Гладилович; 60 Е. Тишинська; 55 А. Роїк; 52 інж. Кулієвич; по 50 Марія Білецька, Т. Вітковицька, Г. Гречух, през. В. Децикевич, о. Ю. Дзерович, Достава, Заведення Злоня, І. Калинець, Н. Литвиненко, Марійське Т-во Пань, М. Стоцький, П. Свірський, д-р А. Чаплінський, С. Шанковська. — Жертви нижче 50 зол., оскільки ще не були оголошені, будуть подані до загального відома пізніше.

Крім того зложили в натурі такі жертви: мистці О. Новаківський, І Труш, І. Іванець, С. Гординський, М. Морачевська, Куриляс і ін. твори своєї руки, ОО. Василіяни (Лаврів) і ваґон дошок, ОО. Студити (Львів) 100 фір піску, Божемський Данило фелон, радн. Ганкуляк напрестольний хрест, Ів. Левицька срібну тацку з ампулками. Позатим п. Кузьмич декларував чашу, а п. Стефанівський хрест на головну церковну баню.

По широкому світі.

— Канцлер Дольфус вибирається з початком березня до Риму, щоби обговорити з Мусолінієм справу реформи в Австрії та низку справ з ділянки міжнародньої політики.

— З Праги зачувати, що ґубернатором чехословацького Національного Банку буде іменований мабуть проф. Енґліш, один з ініціяторів нової чехословацької монетарної політики.

— Урядовий комісар м. Відня д-р Шміц визначив спеціяльну комісію, що має перемінити ріжні назви вулиць і площ. М. ін. дім, званий домом Матеотія, переіменовано на дім Джорданія, відомого фашистівського провідника.

— Федерація англійських вуглекопів оголосила під адресою уряду меморіял, в якім домагається почину валя розвязання міжнародніх умов у справі загально-світового вуглевого порозуміння між краями, що продукують і консумують.

Сніговія в Греції.

Від кількох днів великі сніги впали в усій Атиці та в південно-східній частині грецького архипеляґу й на острові Креті. В Атенах верства снігу доходила до 50 цм., а в довколичних місцевостях, трохи вище над рівнем моря як напр. у Кіфісії та Амарусі було снігу й за метер. Такого снігу не тямлять там від 1911 р. і він узагалі є рідким явищем у Греції. В Піреві замерзло троє людей. В Атенах станули трамваї. Школи наслідком розпорядку влади були зачинені. Багато крамниць не відчиняли. Нижчі службовці, як листарі, робітники чищення вулиць, кольпортери часописів не прийшли до праці. В ріжних місцевостях ушкоджена телеграфічна й телефонічна сполука. Підміські залізниці не функціонували. З усіх місцевостей Греції повідомляють, що температура впала на 3—11 ст. нижче зера.

З українського життя у Львові.

Комунікат Народньої Організації українців м. Львова до усіх її членів.

Рішенням Осередньої Старшини Народньої Організації з дня 20. січня ц. р. доручено Дільницевим Нар. Організаціям в місяцях березні і квітні ц. р. перевести провірку членів на дільниці. Виконуючи отсе доручення, до кожного члена Нар. Орг. зайде в тому часі член Старшини.

Подаючи це до відома нашим членам, просимо віднестися з повним довірям до провірюючих Старшин і дати їм відповіді на їх запити.

За Народню Організацію Українців м. Львова:
Д-р Ст. Біляк голова. А. Добрянський секретар.

Заява АНУМ в справі виставки д-ра І. Свєнціцького у Варшаві.

З огляду на репрезентаційний характер „Ретроспективної Виставки українського мистецтва“, уладженої д-ром І. Свєнціцьким у Варшаві, Асоціяція Незалежних Українських Мистців протестує проти форми і способу її переведення. Через недбалий і невмілий підбір експонатів, зведено на нівець сучасні наші мистецькі досягнення (і викривлено старе мистецтво) зі школою для українського мистецтва в цілому, для мистців і для Нації, якої мистецьку культуру представлено в невідповіднім освітленні.

Стверджуємо, що д-р І. Свєнціцький не звертався ані до мистецьких українських організацій, ані до окремих мистців, і перевів виставку виключно по своїй вподобі, на власну руку, через що попало на виставку багато припадкових експонатів, які до ніякої репрезентації не надаються.

Застерігаємося проти самовільного виставлювання мистецьких творів, хочби вони були і власністю Музею, без повідомлень живучих авторів і без їх згоди.

ЗА АСОЦІЯЦІЮ НЕЗАЛЕЖНИХ УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ
Ярослава Музика, Михайло Осінчук.
Павло Ковжун.
У Львові, дня 21. II. 1934.

Шукають вбивників.

ПАРИЖ, 23. 2. ПАТ. На конференції, яку відбули міністри внутрішніх справ і справедливости з премієром Думерґом, постановлено зробити все, щоби викрити вбивників радника судового трибуналу Пренса. За викриття злочинців визначено нагороду 100.000 франків.

—o—

ПЕРШІ „ГОЛОДНІ“ В ЛЬОНДОНІ.

У пятницю прийшов до Льондону перший відділ 50 безробітних жінок із Дербі, що беруть участь у поході „голодних“. Це жінки, що не мають праці, або жінки робітників, що вже 8-ий рік не мають праці. В пятницю мають уже бути в Льондоні всі відділи походу. В суботу будуть походи по місті.

Коронування бельгійського короля.

23. лютого припинено на два дні жалобу, проголошену з приводу трагічної смерти короля Альберта, зогляду на коронування. Коронування почалося в пятницю 23. лютого в 9-ій год. рано тріюмфальним вїздом Леопольда III. до замку. Попереду короля їхав гурт ґенералів, опісля король Леопольд III. віхав у брамк замку, а опісля на чолі почесного відділу кінноти появився на місті. Підчас вїзду короля до міста артилерія віддала 101 стрілів В год. 11. на святочнім засіданні парляменту проголосили Леопольда III. королем Бельгії.

—o—

Репресії в Лінцу.

В Лінцу відбулася розправа проти трьох соціял-демократів, робітників, що вбили плк. Надера і двох вояків полку альпейських стрільців. Двох засуджено на кару смерти, одначе тільки одного страчено, а другому перемінено кару на досмертну вязницю.

Число арештованих у звязку з останніми подіями зростає і дійшло до 800 осіб. Арештованих соціялістів, проти яких ведеться карне слідство, інтерновано покищо в концентраційному таборі.

ОСТАННЯ ДОРОГА
ПОКІЙНОГО Д-РА І. М. КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО

Похорони Покійного д-ра проф. Івана Маріяновича Крушельницького відбулися у Львові дня 22. ц. м. До богослужения в каплиці анатомії при вул. Пекарській станули в год. 2. попол.: о. крил. Громницький, о. крил. Кишакевич, о. дир. Горчинський, о. Яросевич та о. Василів. Співав муж. хор радн. Купчинського. Коло год. 2.30 похоронний похід вирушив на Янівське кладовище. На переді йшли учениці шкіл „Р. Ш.“ з кількома вінцями від учениць, дирекції й учит. збору, Батьківського Кружка та Кружка „Р. Ш.“ ім. М. Шашкевича. Потім ішли учениці шкіл „Р. Ш.“, учні з Малої Семинарії, хор і духовенство. За домовиною йшли: дружина Покійного, брат, дві сестри, рідня, голова і члени Гол. Управи „Р. Ш.“, члени „Молодої Громади“, учительство приватних і державних шкіл, студентки та студенти-українці й багато інтеліґенції. Над відкритою могилою промовляли: о. Горчинський, д-р В. Левицький від „Учит. Громади“, проф. М. Матіїв-Мельник від управи й учит. збору, п-на Янович, уч. VII кл., від гімназії „Р. Ш.“ і п-на Рожейовська від семинарії „Р. Ш.“. Промовці підносили небуденні прикмети Покійного як педагога, вченого та суспільного діяча. Особливо зворушила всіх до сліз поетична промова проф. М. Матіїва-Мельника. Сумерк настав уже, коли останнє „Вічная память“ прощало Покійного в далеку дорогу.

Зі сойму.

На пленарному засіданні сойму в пятницю полагодили 8 законів, що ратифікують ріжні закордонні умови. Закони ті приняли одноголосно. Коли прийшло до дискусії над ратифікацією польсько-більшовицького трактату, комуністичний посол Рожек хотів говорити про гостину мін. Бека в Москві. Маршал після 3-кратного упімнення відібрав йому голос.

—o—

— **Студентське т-во „Січ“ в Грацу** повідомляє, що речинець вношення подань на літній семестр у грацькім університеті продовжений до 15. березня ц. р.

— **В справі пошанування української мови.** В „Ділі“ ч. 42 появилася замітка, в якій зроблено п. Софронові Ференцевичеві закид, нібито він „поставив в суді внесення, щоби одна наша установа (з якою він у процесі) предложила для нього переклад української скарги в польській мові“, одержуємо від п. Ференцевича виснення, що він ніколи такого внесення не ставив і щойно з „Діла“ про те довідався. Процес, про який згадка, справді відбувається, і тому, що це мешканева справа, п. Ференцевич передав її Т-ву Охорони Льокаторів. Коли правний заступник названого т-ва справді такий внесок поставив, то зробив він це на власну руку, без порозуміння і за те п. Ференцевич не бере ніякої відповідальности.

— **Похорони бл. п. Андрія Корнеллі** відбулися 22. ц. м. з евангелицького костела у Львові, на Личаківський цвинтар. В похоронах взяла участь велика кількість українського громадянства, знайомих і товаришів праці покійного. На жаль хід похоронів мав деякі дуже прикрі моменти. Напр. підчас поминальної проповіди в костелі, виголошеної пастором по польськи — на домагання родини покійного, проповець підчеркнув „польську національну приналежність бл. п. А. Корнеллі, „якого хай прийме польська земля що її покійний так дуже любив..“ Немилий характер похоронів злагіднила дещо надгробна промова інж. В. Монастирського, що прощав покійного від Українського Технічного Т-ва, Сільського Госп., Центросоюзу, Т-ва Землі, Т-ва Праці і Нар. Торговлі, — підчеркуючи з притиском українську національну приналежність пок. А. Корнеллі, його працю і заслуги. Такий був хід похоронів людини, що до останньої хвилини свого жертвенного життя, переживала глибокий трагізм національного напруження у власній родині. В. Й. П.!

— **Знову ОУН.** Трибунал присяглих суддів у Самборі розглядав справу 19-літнього Мих. Зарицького, 21-літнього Вас. Мороза, 19-літн. Яр. Римара і 20-літн. Ілька Пристая, що походять з бориславського басейну, під замітом приналежности до ОУН. та звязків з Біласом і Данилишином. В слідстві обвинувачені признались почасти до вини, на розправі відкликали свої зізнання. Розправа скінчилася засудженням: Зарицького на 4 роки, Пристая і Мороза по 3 роки вязниці, а Римара увільнено. Крім того всіх позбавлено громадянських прав на 5 літ.

— **Не вільно плекати голубів на сході.** Міністерство внутр. справ у порозумінні з м-ством військових справ забороняє плекати голуби в пограничній полосі на терені воєвідств тернопільського, волинського, поліського, новгородського і виленського. Заборона торкається всіх родів голубів.

— **10 кг. протидержавних летючок.** При вул. Під Дубом ч. 2 поліція найшла в скрині на сміття мішок протидержавних летючок, вагою 10 кг.

— **Краєва хроніка.** На дорозі з Журавна до Голешова пов. Жидачів три озброєні бандити напали на купця Герша Ґутенпляна і стероризувавши його револьверами, зрабували 240 зол. Поліція арештувала кількох підозрілих. — В Спасі пов. Долина орухомлено тартак Юнґермана, що затруднює 54 робітників. В орухомленім частинно тартаку Борака в Стрию найшло працю 30 робітників. — В Бориславі арештовано Осипа Фереча під замітом поширювання фальшивих 1-золотових монет.

— **Залізнича катастрофа** склалася на лінії Пльомбіно-Кампілія в Італії, наслідком зударення моторового возу з пасажирським потягом. В часі катастрофи згинуло 11 осіб, а багато є ранених.

— **140 замурованих робітників.** В Осеку, як повідомляють з Праги, відкрито наново закіп копальні Нельсон, замурований перед кількома тижнями після страшної катастрофи, в якій згинуло 140 вуглекопів. Досі не вдалось дістатися до тої частини закопу, де можуть находитися тіла вбитих робітників.

— **Кари на тих, що крадуть людей.** Як повідомляють із Шікаго, в останньому часі випадає не мало строгих присудів на злочинців, що схоплюють богатих людей і домагаються окупу. М. і. трьох бандитів, що вхопили англійського фінансіста Фактора, засуджено на загальну кару 99 літ вязниці.

— **Місіонарі в неволі розбишаків.** З Китаю наспіла вістка до Риму, що в неволі китайських розбишаків находиться пять католицьких місіонарів. Є це еспанський єзуїт Авіто, швайцарський лазарист Аркс (оба вхоплені ще в 1930 р.), еспанський єзуїт Естебан (від грудня 1931 р.), швайцарський домініканин Палі (від серпня 1933) та італійський лазарист Анзельмо від грудня 1933 р. Від Аркса нема відомости від початку 1932 р. і тому його вважають небіжчиком.

— **Самогубство шефа нюйорської поліції.** Помер шеф нюйорської кримінальної поліції Томас Квейн. Довгі роки його урядовці та приятелі боялись за його життя; мали з ним порахунки тисячі бандитів. Дожив він до гарного віку: 81 літ і вмер добровільно. Зажив отрути. Чому? Нюйорська преса перетрушує його життєпис і шукає за причинами. Квейн — колишній „ґанґстер“; рідкий це випадок, щоб звичайного бандита зробили шефом поліції. Та прийшов такий мент у його житті, коли він рішив знайомість підземельного світа використати проти тих, з якими колись працював. Квейн — англієць і приїхав до Ню-Йорку безпосередньо перед війною. Став адвокатиною, що боронить бандитів, потім сам організував напади на банки. Щастя мав незвичайне: тоді як інших ловили і вбивали, він завсіди втікав. Він перший теж поривав членів рідні багатих людей і діставав за це викупи. На його голову наложили нагороду 10.000 долярів; ніхто не міг його піймати. Квейн зголосився сам як покаянний грішник обіцюючи, що почне завзятушу боротьбу з бандитами. Йому не вірили, але побачили, що каже правду. Його послуги були незвичайні і він щораз ширше працював у кримінальній поліції. Кілька літ тому заснував він клюб самогубців і його вибрали головою. Тепер він виконав своє зобовязання — покінчити самогубством як фільософ, що не хотів ждати на смерть.

З театру.

Театр „Ріжнородностей“: „ТАВАРІЩ“, комедія на 4 дії Жака Деваля.

Предотепна сатира на російську аристократію, що опинилась на еміграції після розпаду російської імперії. Бачите своєрідне розуміння чесности та чести, що дозволяє ґенералові дивізії та царському кревнякові одною рукою відкидати мільйони, а другу простягати до служниці, щоб позичила йому 100 франків. Кусника прапора з якоїсь битви або своєї шаблі не продасть цей лицар; але чудотворну ікону, в якої міць вірить, „спустить“ без вагання. З якою гідністю та гордістю виконує обовязки льокаїв княжна пара, немов би продовжувала собі ілюзію, що служить на царському дворі!

Хто не знає ближче москалів із „вищої сфери“, вважатиме багато дечого в комедії Деваля карикатурою з гумористичного журналу. Прекумедні ситуації повигадувані паризьким комедіеписцем закривають тут справжню психольоґію дієвих осіб, психольоґію у своїй основі незвичайно вірну, хоч як злобно зображену. Автор пробував яко мога притупити вістря своєї сатири, коли протиставляв царському ґенералові його наслідника більшовицького полководця та дипльомата. Він бере їх обох як москалів, що по суті не ріжняться між собою і мають ті самі шляхетні жести та приступи азійської жорстокости. На мить глядач може мати враження, що француз хотів навіть ударити у патріотичну струну російської душі. Та все це наче одна зі струн циганської гітари.

Вся песа штудерно скомпонована, з кожною дією цікава з іншого боку і викликує весь час веселу усмішку безжурного вдоволення. Ті на салі, що бачили її у Варшаві, запевняють, що у Львові грають її таки краще. Париж і Відень розвеселює вона від кількох місяців. **М. Р.**

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Софія з Лопатинських Россовська по короткій і тяжкій недузі, принявши Найсв. Тайни упокоїлася дня 20. лютого 1934 р. в Бориславі. Похорони відбулися дня 22 лютого, ц. р. в Долині. В. Й П.!

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

„Рідна Школа“ і студентство Тернопільщини. Українські студенти Тернопільщини, що з ріжних причин примушені перебувати на місці, гуртуються у своєму Товаристві „Молода Громада“. Там відбуваються правильно що-тижня ширші сходини, получені з відповідними рефератами. На такі сходини дня 16 лютого прибув голова „Рідної Школи“ проф. І. Галущинський, що саме в тому часі перебував у Тернополі. Привитаний головою Т-ва студ. Лучковим, виголосив проф. Галущинський до численно зібраної академічної молоді реферат про значіння „Рідної Школи“, поширення її діяльности і внутрішню позичку. Між іншими звернув референт увагу присутніх на те, що поширюючи свою діяльність на передшкільне і позашкільне виховання, організуючи дітоці садки, збірне приватне і домашнє навчання, тобто виконуючи своє основне рідношкільне післанництво, „Рідна Школа“ відкриває одночасно для нашої безробітної молоді хоч не вибагливі, але нові варстати праці (заробітки). Це повинні взяти на увагу наші студентки і студенти й використати свої матеріяльні засоби та особисті вплив на те, щоби здобути в краю або й за границею кваліфікації, потрібні до успішного ведення цього роду виховної праці. Під оглядом таких фахових сил стан нашого посідання дуже бідний — усього дві дійсно кваліфіковані українські сили до ведення тіхорінок, і то обі черниці! — та одна, що саме цього року має скінчити захоронкарську семинарію. Отже поле ще вільне і необсаджене. Вкінці подав референт вказівки, як саме треба би переводити позичку „Рідній Школі“. Зазначивши, що рідношкільна справа — це справа загально-народня, проти якої мусять уступити на бік усякі місцеві та особисті непорозуміння й тертя, запросив студентство до співпраці з місцевим Кружком „Рідної Школи“. Дискусія, що вивязалася після цього реферату, дала доказ, що студентство розуміє як слід значіння „Рідної Школи“ і те своє завдання, яке на нього накладає безпосередня дійсність нашого життя.

МОНАСТИРЕЧЧИНА.

Просвітянська нарада в Лядськім. Дня 15. ц. м. відбулася в читальні у Лядськім просвітянська нарада в присутности около 200 громадян. Реферували відпоручники Філії „Просвіти“ з Монастириск: радн. Мисевич про вагу освіти для нації і про значіння „Рідної Школи“, Н. Рибак про значіння і діяльність читальні та її членів. У дискусії промовляли: о. Пастушенко, Гринь Грабовський, Н. Безтильний і І. Цебрій. Рішено збільшити бібліотеку, заложити кружок „Рідної Школи“ і покинути сварки й роздори та взятися до поважної праці.

Загальні збори читальні в Луці. Дня 15 ц. м. відбулися в Луці загальні збори читальні „Просвіти“ в присутности понад 200 членів і відпоручників Філії „Просвіти“ з Монастириск пп. радн. Мисевича і Н. Рибака. Зборами проводив радн. Мисевич, який виголосив також обширний освітній реферат. З гіркістю стверджено, що в читальні, замісць цілий рік працювати члени вели між собою якусь боротьбу, яка лише роз'єднала членів і підкопала повагу читальні, а виділ не мав навіть часу постаратися про нове книговодство і не було з чого навіть здати звіту з діяльности. В дискусії рішено покинути кривляву сварню і взятися врешті до освітньої справи. Головою читальні вибрали Михайла Гудиму.

Нарада в справі виборів у Ярговові. Дня 13. ц. м. відбулася в Ярговові нарада у справі виборів до збірних громад. Присутніх було (не зважаючи на те, що один панок з Монастириск старався, аби та нарада не відбулася) понад 100 громадян, які дуже зацікавлені тією справою. По оживленій дискусії присутні вибрали комітет і рішили доложити всіх старань, щоби вибори вийшли на добро й користь громади. Реферували: радн. Мисевич про виборчий закон, Н. Рибак про значіння громадської ради в нашій старовині і тепер.

—o—

Спорт.

ЗМАГАННЯ К. Л. К. У ВОРОХТІ.

Дня 25. січня ц. р. відбулися заходом філії К. Л. К. у Ворохті змагання за відзнаку лещатарської справности для мущин на трасі 12 км. До змагань станули 11 змагунів. З огляду на тяжку трасу і сніг (відлига) срібну відзнаку здобув лиш 1, а бронзову 6-ох змагунів.

Індивідуальні осяги ось-такі: 1) Бойчук Микола, час: 1.10.05 (срібна відзнака), 2) Мочерняк Василь 1.14.22 (бронзова відзн.), 3) Кіфяк Лука 1.22.00 (бр. в.), 4) Кімчак Василь 1.22.29 (бр. в.), 5) Росінський Дмитро 1.25.25 (бр. в.), 6) Олексюк Іван 1.26.55 (бр. в.), 7) Тимчук Олекса 1.30.00 (бр. в.).

Дальші місця заняли: 8) Мочерняк Дмитро (1.31.12), 9) Іличук Юрко (1.37.00), 10) Дедерчук Дмитро (1.38.10), 11) Попович Іван (1.47.30). Крім Кіфяка, що стартував з К. Л. К. в Космачі, всі інші змагуни з К. Л. К. у Ворохті.

Змагання переводила колеґія суддів під проводом Гриця Мочерняка, головного судді.

—o—

Нові книжки й журнали.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Зшиток ч. 1. Видавця І. Тиктора. Стор. 48. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

„Заграва" Український Театр.

Під артистичним проводом В. Блавацького.

Львів.

Саля театру „Ріжнородностей".

Пятниця, 2. III. год. 15·30 „Земля" (Ціни знижені).

Пятниця, 2. III. год. 19·30 „Тарас Бульба", історична песа на 5 дії за Гоголем.

Саля театру „Міньон", вул. Оссолінських ч. 10.

Субота, 3. III. „Мужчина з минулим".

Неділя, 4. III. год. 15·30 „Мужчина з минулим".

Неділя, 4. III. год. 19·30 „Змійка".

Понеділок, 5. III. „Будівничий Сольнес".

Вівторок, 6. III. „Гетто".

Білети продає „Союзний Базар", вул. Руська.

Український Театр ім. І. Тобілевича: Калуш.

23. II. Ревія „Наша парада".

25. II. Сонце Руїни.

26. II. Премієра „Ельга" Гавптмана, постановка М. Бенцаля. З Калуша їде театр до Долини, Болехова і Стрия.

Великий Міський Театр.

Субота, 24. II. год. 12 в пол. „Варшавський Театр для дітей".

Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Родина"

Неділя, 25. II. год. 12 в пол. „Варшавський Театр для дітей".

Неділя, 25. II. год. 3·30 попол. „Чоловік, що був четвергом".

Неділя, 25. II. год. 7·30 веч. „Родина".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 24. II. год. 7·30 веч. „Товаріш".

Неділя, 25. II. год. 3·30 попол. „Но, но, Нането" ціни найнижчі.

Неділя, 25. II. год. 7·30 веч. „Товаріш".

Кіна.

АДРІЯ: „Дзвонар із Нотр Даму".

АПОЛЬО: „Приблуда" (фільма з гуцульського життя).

АТЛЯНТЫК: „Парада резервістів".

ВАНДА: „Чоловік малпа".

КАСІНО: „Рандеву в Відні".

КОЛІСЕЙ: „Золоті сильця", ревія „Останній успіх".

КОПЕРНИК: „Гарний є світ" (Моріс Шевальє).

МІРАЖ: „Королівський любко".

МАРУСЕНЬКА: „Гарний є світ" (Моріс Шевальє).

МУЗА: „Наварне пиво" (Бастер Кітон).

ПАЛЯС: „Пригода на Лідо".

ПАН: „Роскішна пригода" та ревія.

ПАСАЖ: „Дивоглядн", „Фліп і Флап".

ХИМЕРА: „Заборонена мельодія" (Йос. Моіціа)

СТИЛЕВЕ: „Забута мельодія", ревія „Гальо 15-95!"

УТІХА: „Нагана" та ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 24. лютого 1934.

Відень (506,8) 17·00 Концерт, 19·00 Пісні Гуг. Вольфа (Міхальська, сопран), 20·30 „Модель" оп. Суппе, **Моравська Острава** (259,1) 21·30 Радіофільма (легка музика, пісоньки) **Прага** (470,2) 21·00 Концерт, **Париж** (1724) 13·00 Легка музика, **Берлін** (356,7) 17·30 Фортепян, 19·00 Оп. музика, спів, **Мінхен** (405,4) 20·05 Концерт симф. орхестри, **Букарешт** (212,6) 20·50 Спів, **Мілано** (368,6) 13·00 Тріо, **Рим** (420,8) 13·00 Легка музика, 17·10 Концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 25. лютого 1934.

Відень (506,8) 11·20 Симф. концерт, 19·00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Віольончеля, 12·15 Концерт військ. орхестри, **Париж** (1724) 21·30 „Роз де Франс" оп. Ромберга, **Любляна** (569,3) 10·30 Вок концерт, 11·15 Нар. музика, 20·00 Опера, **Рига** (514,6) 20·25, 21·15 Спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·05 Пісні з часів війни, **Лянгенберг** (455,9) 21·00 Моцартове „Реквієм" орхестра, хор, **Ляйпціг** (382,2) 15·05 Концерт солістів (музика, спів), **Бреслав** (315,8) 20·00 „Валенштайн" песа Шіллера, муз. Затлера, **Букарешт** (212,6) 19·20, 20·00 Спів, **Будапешт** (549,5) 19·35 „Драйнедерльгавз" оп. Шуберта, 22·35 Цит. музика, **Мілано** (368,8) 13·30 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 24. лютого 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·36 Джезовий концерт, 15·25 Репертуар театрів гр. плити, 15·30 Господарські вісти, 15·50 Пісні в супр. фортепяну, 16·00 Авд. для хорих, концерт, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Концерт (музика, спів), 17·50 Куток Красназного т-ва. 18·00 Репортаж, 18·20, 19·15 Всячина, 18·35 Джез, спів, 19·00 Академія з нагоди дотиського свята, 19·35 Рецитації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Легка музика, пісоньки, 21·00 Почт. техн. скрипька, 21·20 Концерт творів Падеревського, 22·00 Танкова музика, 23·05 Віденська зазуля.

Неділя, 25. лютого 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, 14·00 Сусп. діяч на селі, 14·20 огляд ринків рільних продуктів, 14·35 Щось для кожного (гр. плити), 15·00 Лікувальні ростини, 15·12 Грам. музика, 15·20 Сальонова музика 16·20 Чвертьгодина славних артистів (Й. Сігеті, скрипка) з гр. плит, 16·45 Літ. чвертьгодина „Добрий Фаром", 17·00 „План праці на весь рік сільської господині", 17·15 „Що танцює та співає підвиленське село" (музика, спів), 18·00 „Стефко" на осн. Деваля, 18·40 Мельодії з оп. „Дівча з екрану" (гр. плити), 19·00 „Чи нашому місту грозить небезпека тифу?", 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Невідомий твір Фаллі „Трикутний капелюх" (гр. плити), 20·25 Гаківкові змагання Польща - Німеччина, 21·00 Лише для бріджистів, 21·20 На веселій льв. хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·20, 22·30 Легка музика, 23·05 Найгарніші твори з грам. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·31

Золото: Доляри 9·03—9·06. Франки фр. 36·30—36·50 Дукати 83·70—84·00, Корони 37·70—37·90. Рублі 46·50—47·00.

Срібло: Корони 0·30 Фльорени 0·75. Рублі 1·30.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·07—27·08. Париж 34·94 Берлін 210·70, Ціріх 171·41. Амстердам 357·30, Нюйорк кабель 5·33 і пів. Нюйорк чеки без транс.

ЗБІЖЕ.

Ціни пар. Підволочиска з ваг. Львів

	від	до	від	до
Жито збірне	13·00	13·25		
Ячмінь перевел.	10·25	10·50	11·50	11·75
Овес дв. незанокл.	8·75	9·25	10·75	11·25
Овес двірський	8·00	8·25	10·50	10·25

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. II. масло 3·10, молоко, —·18, сметана —·80, яйця 3·—

Тенденція на масло, сметану молоко і яйця удержана.

Ціни битої птиці з птахомисарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печення	1.65	1.50	1.40
Кури на росіл	1.65	1.50	1.40
Качки	1.55	1.40	1.10
Гуси	1.50	1.30	1.05
Індики	1.80	1.65	1.55
Пантарки за одну штуку		2.50	

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць квітів на домовину бл. п. Софії Лопатинської-Россовської зложила 10 зол. на Рідну Школу п. Наталія Кулицька, Борислав.

Чергові виклади Укр. Тех. Т-ва про рекляму: 1) Світляна реклама — інж. Кахникевич Р. і 2) Вистави й вивіски — дир. Борис Є. відбудуться в неділю, 25. II. в год. 11. п. пол. в салі „Бесіди", Рутовського ч. 22.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФАРМА РОДАИЛЕНДІВ (Карназинів), Котецької, Майдан, почта Bednarów, поручає виліглові яйця, одноденні курята і 3—4 місячні курочки. — Приймає яйця до виліґу. При запитах додати марку. 1101 2—?

ВУГОЛЬ: Калитик, Байки 14. Тел. 38-24 1006 12—30

ШУКАЄ заняття у Львові зьокавтована учителька. Може зложити 2—3.000 золотих кавції або до підприємства як вкладку до обороту або до спілки. Зголошення до „Діла" під „3.000". 1126 3—3

УНЕВАЖНЮЮ мої згублені 20. лютого ц. р. документи: „Dowód osobisty", військову книжечку (з мобілізаційною посвідкою) й легітимацію Суспільної Обезпечальні, всі виставлені у Львові. Іван Михайло Бедрило, Львів, вул. Городецька 127/XVIII. 1131 3—3

АВТОПОРАДНЯ приймає до комісової продажі самоходи і мотоциклі. — Львів, Зелена 51. Телеф. 57-77. 1107 3—3

ДВІ КІМНАТИ, передпокій, кухня, побіч Личаківського парку, недалеко трамвайної зупинки, зараз до винайму. Місячне комірне 60 зол. Ігнат. Куркова 24. 1138

8 КІМНАТ з кухнею, лазничкою, система коридорна. **4 кімнати** з кухнею, лазничкою, система коридорна на II-гім поверсі при вул. Косцюшка ч. 1 а в домі „Народньої Гостинниці". 1132 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ширіть наш часопис!

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.